

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1968/2023
16.01.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хаџића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Радојевић, адвокат из ..., против туженог „Olimpias Srb“ д.о.о. Ниш, чији је пуномоћник Срђан Станковић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 4420/2022 од 21.02.2023. године, у седници одржаној 16.01.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 4420/2022 од 21.02.2023. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 447/2022 од 01.06.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и поништено решење туженог од 23.12.2019. године, којим је тужили отказан уговор о раду од 20.10.2015. године и обавезан тужени да тужиљу врати на рад и призна јој сва права по основу рада почев од 24.12.2019. године. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужили накнади трошкове парничног поступка у износу од 149.250,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 4420/2022 од 21.02.2023. године, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев и захтев тужиље за накнаду трошкова парничног поступка и обавезана тужиља да туженом накнади трошкове првостепеног и другостепеног парничног поступка у укупном износу од 131.250,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију, из свих законских разлога.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011...18/2020), Врховни суд је оценио да је ревизија тужиле неоснована.

У поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је била запослена код туженог на неодређено време по основу уговора о раду од 20.10.2015. године, на радном месту Решењем туженог од 23.12.2019. године, отказан јој је уговор о раду као технолошком вишку и констатовано да је исплаћена отпремнина у износу од 53.318,11 динара. Пре доношења побијаног решења тужени је 02.12.2019. године донео Одлуку о спровођењу технолошких и организационих промена у свом пословању, којом је утврђено да се услед организационих промена у начину рада у производњи очекује смањење обима посла у досадашњим пословним активностима, те и смањење искоришћености капацитета радних места, између осталог и на радном месту на коме је тужилца радила. Конкретно, на нивоу послодавца је смањен број извршилаца за укупно 18 радника, док је на радном месту тужиле смањен број извршилаца за 8 радника. Тужени је дао налог Служби људских ресурса да провери могућност премештаја запослених на друге послове, рада код другог послодавца, преквалификације или доквалификације, те да, ако ништа од наведеног није могуће, предложи критеријуме за утврђивање технолошког вишка и предложи начин оцењивања запослених. Дана 12.02.2019. године тужени је донео Одлуку којом су одређени критеријуми за утврђивање технолошког вишка. Као приоритетан критеријум је наведено добровољно пријављивање запослених за раскид уговора о раду. Преостали критеријуми би били примењени тек уколико се довољан број запослених не јави добровољно. Тужилца је 18.12.2019. године својеручно написала и потписала изјаву којом се, на основу одлуке туженог од 12.12.2019. године, добровољно пријавила да јој престане радни однос код туженог као технолошком вишку, те да на основу отказа уговора о раду оствари право на отпремнину и стекне право на новчану накнаду за случај незапослености. Узимајући у обзир ову изјаву, тужени је 20.12.2019. године донео Одлуку којом је утврдио смањење броја запослених на нивоу друштва, а којом је између осталог, тужилца сврстана у групу запослених који представљају технолошки вишак. Тужилци је достављено и обавештење о последицама престанка радног односа, дана 23.12.2019. године, које је потписала. Решење о отказу уговора о раду донето је 23.12.2019. године и потписано је од стране ББ, руководиоца људских ресурса код туженог, по овлашћењу претходног директора туженог.

На овако утврђено чињенично стање првостепени суд је применио материјално право из одредби Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05...75/14) и оценио да је основан захтев за поништај решења о отказу уговора о раду од 23.12.2019. године и враћање на рад, јер одлука туженог од 20.12.2019. године, којом је утврђено смањење броја запослених код туженог, није била на правној снази у моменту доношења побијаног решења о отказу уговора о раду.

Према становишту другостепеног суда Одлука туженог од 20.12.2019. године представља појединачни правни акт послодавца, који ступа на снагу даном доношења, због чега је преиначио првостепену пресуду и тужбени захтев одбио као неоснован.

По оцени Врховног суда другостепени суд је правилно применио материјално право.

У спору у коме се испитује законитост отказа уговора о раду запосленом због тога што услед технолошких, економских и организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла, на послодавцу је терет доказивања постојања ових

промена и последица до којих они доводе. У конкретном случају, Одлуком туженог од 12.12.2019. године су одређени критеријуми за утврђивање технолошког вишка, при чему је приоритетан критеријум добровољно пријављивање запослених за раскид уговора о раду. Како се тужила изјавом од 18.12.2019. године сагласила да јој радни однос престане по основу технолошког вишка, тужени послодавац није применио друге критеријуме за њено оглашавање технолошким вишком те је 23.12.2019. године донео побијано решење о отказу уговора о раду.

Ово подразумева да решење тужене о престанку радног односа тужили није донето на основу одлуке послодавца о проглашењу тужиле за технолошки вишак већ на основу писаног захтева тужиле којим се она сама добровољно пријавила да јој радни однос престане по овом основу. У таквој ситуацији решење тужене има декларативни а не конститутивни карактер.

Неосновани су наводи тужиле истакнути у ревизији да ББ није имала овлашћење за заступање тужене односно за потписивање оспореног решења јер је другостепени суд правилно утврдио да је ББ имала овлашћење директора да потпише спорно решење о отказу уговора о раду, пошто је 15.08.2018. године овлашћена од стране тадашњег директора туженог друштва ВВ да у име директора потпише акте друштва којима се одлучује о правима, обавезама и одговорностима запослених. Чињеница да је у време доношења оспореног решења директор туженог био ГГ, није од значаја за валидност наведеног овлашћења јер исти није опозвао овлашћење за потписивање акта друштва које је ББ дао претходни директор и исто је наставило да важи и у периоду потписивања предметног решења о отказу уговора о раду тужили. Неосновани су наводи тужиле истакнути у ревизији да је разлог за престанак радног односа тужили технолошке, економске и организационе промене код туженог, а не добровољно пријављивање за статус технолошког вишка и разлог за престанак потребе за радом, јер у конкретном случају решење тужене о престанку радног односа тужили није донето на основу одлуке послодавца о проглашењу тужиле за технолошки вишак, већ на основу писменог захтева тужиле којим се она сама добровољно пријавила да јој радни однос престане по овом основу.

Врховни суд је ценио и остале ревизијске наводе, којима се не доводи у сумњу правилност побијане пресуде, па ти наводи нису посебно образложени.

Тужила није успела у ревизијском поступку, па нема право на трошкове тог поступка које је тражила и определила у смислу члана 153. и 154. ЗПП.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић